

Fons documental de la Prefectura del Districte Miner de Barcelona a l'ANC

Cercs

Ubicació

Comarca: Berguedà
Lloc/Adreça: Arxiu Nacional de Catalunya. C/ Jaume I, s/n. 08195 Sant Cugat del Vallès

Coordenades:

Latitud: 42.10782
Longitud: 1.86271
UTM Est (X): 405971
UTM Nord (Y): 4662373

Classificació

Número de fitxa 08268 - 144
Àmbit: Patrimoni documental
Tipologia Fons documental
Estil / època: Contemporani
Segle XIX-XX
Estat de conservació Bo
Protecció Legal i física
Observacions protecció: Llei d'arxius 10/2001 de 13 de juliol
Accés Restringit
Ús actual: Científic
Titularitat Pública
Titular: Arxiu Nacional de Catalunya. C/ Jaume I, s/n. 08195 Sant Cugat del Vallès
Autoria de la fitxa Sara Simon Vilardaga
Data de registre de la fitxa: dc., 11/05/2016 - 02:00

Descripció

Aquest fons documental (ANC1-641) conté 72 expedients de concessió d'explotació de mines localitzades dins del terme municipal de Cercs datats entre el 10 de gener de 1868 i el 20 d'octubre de 1967. Per poder explotar una mina les empreses mineres o els particulars que hi estan interessats han de demanar a l'administració una concessió minera, és a dir, la facultat d'explotació del carbó, fet que requereix d'uns estudis i anàlisis previs, geològics, topogràfics, de la qualitat del mineral a explotar, etc. En funció dels resultats d'aquests estudis es decideix quin és el tipus d'explotació més adient, si la mineria a cel obert (en forma de pedrera) o la mineria d'interior (en forma de mina). Cada expedient de concessió d'explotació minera ha d'incloure tota aquesta documentació.

Aquests expedients relatius a Cercs fan referència a 48 mines diferents, algunes de les quals no es van arribar a explotar. Una part d'aquests expedients, concretament 19, foren generats per la Secció de Foment del Govern Civil de Barcelona, competent en aquestes concessions fins l'any 1893, quan va desaparèixer essent substituïda per la Prefectura del Districte Miner de Barcelona, creada l'any 1865 i de la qual ja depenien tècnicament els enginyers de mines. Amb tot, el govern civil continuava sent el responsable últim d'atorgar o no les concessions de les explotacions mineres; aquesta situació es va mantenir fins a la desaparició dels governs civils a Catalunya l'any 1934. És per això que en cada un dels expedients hom hi pot trobar tant documents del govern civil com documents de la prefectura del districte miner. Aquests expedients estaven regulats per la Llei de mines de 1868 i per una Reial Ordre de 1893, que fixaven el procediment i la documentació que havia de contenir cada un dels expedients, formant un corpus documental força homogeni. Una mica més de la meitat dels expedients, 40 en concret, foren iniciats entre els anys 1901 i 1936, període d'un gran desenvolupament de la mineria a la zona de Cercs sobretot pel paper que va prendre l'enginyer de mines i empresari basc José Enrique de Olano. Amb posterioritat a l'any 1939 hi ha 13 expedients. Cal tenir en compte que aquest fons només recull expedients d'explotacions mineres que estan tancats per caducitat de la concessió minera i com tenen tots més de 50 anys la seva consulta és de lliure accés. En una bona part, els expedients van acompanyats de plànols de situació de les mines per a les quals es demanava el permís d'explotació.

Dins dels fons documentals continguts també a l'Arxiu Nacional de Catalunya, en el fons de la Delegació Provincial a Barcelona del Ministeri d'Indústria i Energia (ANC1-515) es guarden els expedients de plans de labors de la mina de lignit del Coto Matilde (corresponents a la mina Consolació) dels anys 1950, 1955, 1960, 1965, 1970 i 1975.

Història

El fons de la Prefectura del districte miner de Barcelona (Fons ANC1-641) és un fons de l'Administració Perifèrica de l'Estat que es troba a l'Arxiu Nacional de Catalunya, a Sant Cugat del Vallès. S'hi troben els expedients de mines de la demarcació de Barcelona, ordenats per ordre cronològic d'obertura d'expedient, des de 1864.

El mes de desembre del 2002 l'Arxiu Central del nou Departament de Treball, Indústria, Comerç i Turisme va transferir a l'ANC la sèrie documental denominada Expedients de concessió d'explotació de mines. En concret es tracta d'expedients generats entre 1864 i mitjan segle XX, tancats per caducitat de la concessió minera, que constitueixen el fons Prefectura del Districte Miner de Barcelona. L'Arxiu Central d'Indústria en va fer la catalogació en base de dades. La Prefectura del Districte Miner de Barcelona va ser el darrer productor dels expedients. Abans, però, ho va ser la Secció de Foment del Govern Civil de Barcelona (1864-1893).

Bibliografia

BERENGUER, M. A. (2003): "Els expedients de mines del districte miner de Barcelona", a Butlletí de l'Arxiu Nacional de Catalunya, número 4, p. 3-5.